

COVID-19 cepljenje v nosečnosti

Pfizer-BioNTech mRNA (messengerRNA) COVID-19 cepivo je nova vrsta cepiva, ki je dokazano učinkovito in varno pri starejših od 16 let, cepljenje poteka v dveh odmerkih v razmiku 3 tednov (21 dni). To cepivo je trenutno dostopno v Sloveniji.

Moderna mRNA COVID-19 cepivo je nova vrsta cepiva, ki je dokazano učinkovito in varno pri starejših od 18 let, cepljenje poteka v dveh odmerkih v razmiku 1 mesca (28 dni).

mRNA cepiva ne vsebujejo živih virusov in ne spodbujajo delovanja virusov. mRNA iz cepiva se hitro razgradi v normalnem celičnem procesu, ne vstopa v jedro celice in ne spreminja dednega zapisa v prejemniku cepiva (ne povzroča genetskih sprememb). Po trenutnih podatkih in načinu delovanja je malo verjetno, da bi cepljenje predstavljalo tveganje za nosečnice in plod, pa vendar potencialno tveganje za nosečnice in plod ni znano, ker cepiva še niso bila preverjena na nosečnicah. Znani so podatki o raziskavah na živalih. Nobenih škodljivih učinkov ni bilo zaznanih pri podganah, ki so prejele Moderna COVID-19 cepivo pred in med nosečnostjo. Spremljali so vpliv na razmnoževanje, razvoj ploda v maternici in poporodni razvoj. Po trenutnih podatkih je tveganje za okvaro pri plodu majhno. Ženskam, ki načrtujejo nosečnost, se svetuje zanositev 3 mesece po prejetju prve doze cepiva oz 2 meseca po prejetju druge doze (polno cepljenje). Ni dokazov, da bi cepivo povzročalo sterilnost pri ženskah. COVID-19 cepiva so po trenutnih podatkih varna in ne vplivajo na nosečnice in plod. Kljub temu je zaradi pomanjkanja dokazov odsvetovano rutinsko cepljenje nosečnic, doječih mater in žensk, ki načrtujejo nosečnost, dokler ne bodo na voljo rezultati zanesljivih kliničnih raziskav.

Po trenutnih podatkih je tveganje za zaplete pri okužbi s COVID-19 v nosečnosti večje kot pri enako starih nenosečih ženskah, čeprav je absolutno tveganje še vedno majhno. Nosečnice imajo večkrat hujši potek bolezni, večkrat je potreben sprejem v enoto intenzivne terapije, mehanska ventilacija in večkrat okužba vodi do smrti kot pri enako starih nenosečih ženskah. Prav tako okužba s COVID-19 v nosečnosti predstavlja povečano tveganje za prezgodnji porod in carski rez.

Pri nosečnicah z dejavniki tveganja za hujši potek bolezni COVID-19 in pri nosečih zdravstvenih delavkah je cepljenje svetovano, kadar so predvideni koristni učinki cepljenja večji od ocenjenega tveganja. Tveganja in koristi cepljenja je potrebno določiti individualno.

Dokler ne bo zbranih dovolj podatkov o varnosti cepiva COVID-19 v nosečnosti se svetuje, da ženske sledijo navodilom o upoštevanju varnostne razdalje, umivanju/razkuževanju rok in uporabi mask ter prejmejo cepivo proti gripi in oslovskemu kašlju, ki sta dokazano varni cepivi v nosečnosti. V primeru cepljenja proti COVID-19 se svetuje odloženo cepljenje proti gripi in oslovskemu kašlju z vsaj 14 dnevni zamikom. V primeru cepljenja s COVID-19 cepivom pred zanositvijo ali v nosečnosti, naj gospa o cepljenju obvesti izbranega ginekologa in porodničarja.

Skupina za pripravo in posodabljanje priporočil COVID19:

Marijana Vidmar Šimic, dr. med.

Mirjam Druškovič, dr. med.

izr. prof. Miha Lučovnik, dr. med.

doc. dr. Tanja Premu Sršen, dr. med.

doc. dr. Andreja Trojner Bregar, dr. med.

prof. dr. Alojz Ihan, dr. med.

Viri:

- EMA: dostopno na: https://www.ema.europa.eu/en/documents/product-information/comirnaty-epar-product-information_sl.pdf
- CDC: dostopno na: https://www.cdc.gov/vaccines/covid-19/info-by-product/clinical-considerations.html?CDC_AA_refVal=https%3A%2F%2Fwww.cdc.gov%2Fvaccines%2F covid-19%2Finfo-by-product%2Fpfizer%2Fclinical-considerations.html
- ACOG: dostopno na: <https://www.acog.org/clinical/clinical-guidance/practice-advisory/articles/2020/12/vaccinating-pregnant-and-lactating-patients-against-covid-19>
- RCOG: dostopno na: <https://www.rcog.org.uk/en/news/covid-19-vaccination-and-pregnancy/>
- in na: <https://www.rcog.org.uk/en/guidelines-research-services/guidelines/coronavirus-pregnancy/covid-19-virus-infection-and-pregnancy#vaccines>
- NACI: dostopno na: <https://www.canada.ca/en/public-health/services/immunization/national-advisory-committee-on-immunization-naci/recommendations-use-covid-19-vaccines.html>